

Wystąpienie pokontrolne

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie¹ (dalej: Powiatowy Zespół);

2. Przedmiot kontroli:

- zgodności wydanych orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności;

3. Okres objęty kontrolą:

od lipca 2025r. do września 2025 r.²;

4. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Kontrola kompleksowa, na podstawie ustawy dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³ (dalej: ustawa o rehabilitacji);

5. Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 31 marca 2026 r. 19 maja 2026 r.;

6. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Paweł Kisielowski – Przewodniczący Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie;

7. Skład zespołu kontrolującego:

- Monika Szczesiak – Sekretarz Zespołu, kierownik zespołu kontrolnego;
- Karolina Majewska – lekarz;
- Grażyna Brzezińska – psycholog;
- Przemysław Doliński – inspektor wojewódzki; posiadający upoważnienie Wojewody Pomorskiego z dnia 18 marca 2026 r. udzielone zgodnie z art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5 ustawy o rehabilitacji⁴ (dalej: artykuł ustawy);

Informacje wstępne:

Na podstawie ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵ Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim od dnia 31 marca 2026r. do dnia 19 maja 2026 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie, w w/w przedmiocie kontroli.

¹ ul. Wojska Polskiego 5, 77-300 Człuchów

² W tym z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność

³ (Dz.U. z 2025 r. poz. 913)

⁴ art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5

⁵ art. 6c ust. 6 w zw. z art. 6c ust. 5 (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli sporządzonym w dniu 19 maja 2026 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2008 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie kontroli), przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Ustalenia:

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim stwierdza co następuje,

1. Powiatowy Zespół spełniał warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń zapewniające dostęp osobom niepełnosprawnym do tych pomieszczeń.
2. Powołani specjaliści spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w rozporządzeniu w sprawie orzekania⁷, a także posiadali zaświadczenia wydane przez Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych lub Wojewodę Pomorskiego.
3. Wszystkie sprawy zostały wszczęte na podstawie prawidłowo wypełnionych i złożonych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Do wniosków o wydanie orzeczeń załączono zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia określone i wystawione w terminie określonym w rozporządzeniu w sprawie orzekania⁸.
4. Powiatowy Zespół korzysta z druku wstępnej analizy wniosku. Wstępna weryfikacja złożonej dokumentacji, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie orzekania⁹, została dokonana przez lekarza wyznaczonego przez Przewodniczącego Zespołu. Kontrola wykazała, że druki wstępnej analizy wniosku zostały dołączone do akt sprawy i podpisane przez lekarza dokonującego analizy. Ponadto zawiadomienia zostały wystosowane zgodnie z w/w rozporządzeniem.
5. Oceny stanu zdrowia sporządzili lekarze – przewodniczący składów orzekających we wszystkich skontrolowanych sprawach w dniu badania w oparciu o badanie przedmiotowe i podmiotowe oraz zgromadzoną dokumentację medyczną. Pozostali członkowie sporządzili oceny w zakresie swoich specjalności.
6. We wszystkich skontrolowanych sprawach zgodnie z rozporządzeniem w sprawie orzekania¹⁰, na druku wstępnej analizy wniosku Przewodniczący Zespołu dokonywał ocen wniosków oraz załączonych zaświadczeń o stanie zdrowia pod kątem braków formalnych. Jednocześnie na przedmiotowym druku Przewodniczący Zespołu dokonywał pisemnego wyznaczenia składów orzekających rozpoznających sprawy.
7. Stosownie do rozporządzenia¹¹ w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności dane dot. orzekanych spraw były gromadzone i przetwarzane w/w systemie przez pracowników Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie. Zgodnie z zaleceniami Biura Pełnomocnika Rządu

⁶ § 18 (Dz.U. Nr 53, poz. 323)

⁷ § 21 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

⁸ § 6 ust. 2 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

⁹ § 33 pkt 2 (Dz.U. 2003 nr 139 poz. 1328)

¹⁰ § 19 ust. 1

¹¹ Dz.U. 2007 nr 228 poz. 1681

do Spraw Osób Niepełnosprawnych, stosowane są druki dostępne w systemie EKSMOoN.

Stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia¹²:

- brak danych pacjenta w zaświadczeniu lekarskim o stanie zdrowia w aktach sprawy nr 731.8402.25;
- brak zawiadomienia o wydłużeniu terminu w 8¹³ aktach spraw;
- brak zawiadomienia o posiedzeniu w aktach sprawy nr 731.8492.25;
- brak wymaganych zaświadczeń potwierdzających złożenie wniosku i określającego ważność dotychczasowego w 9¹⁴ aktach sprawach;
- przekroczenie terminu odbioru orzeczenia przez w 6¹⁵ aktach spraw;
- niezachowanie ustawowego odstępu 7 dni pomiędzy poinformowaniem strony o posiedzeniu, a samym posiedzeniem w 11¹⁶ aktach sprawach;

lekarz¹⁷:

- niewłaściwa kwalifikacja do stopnia niepełnosprawności w 2¹⁸ aktach spraw;
- niewłaściwe zastosowanie symboli przyczyny niepełnosprawności w 5¹⁹ aktach spraw;
- brak uzasadnienia dla decyzji o przyznaniu karty parkingowej w 5²⁰ aktach spraw;
- niepełny opis badania przedmiotowego stwierdzono w 6²¹ aktach spraw;
- brak badania podmiotowego, czyli wywiadu lekarskiego stwierdzono w 11²² aktach spraw;

psycholog (do 16 r.ż.²³):

- stosowanie ogólnikowych określeń bez ich doprecyzowania;
- zastępowanie opisu funkcjonowania samą diagnozą;
- brak odniesienia do norm rozwojowych;
- brak rozróżnienia pomiędzy opieką typową dla wieku a wynikającą z niepełnosprawności;
- zasadniczym problemem pozostaje niewystarczająca szczegółowość opisów oraz brak jednoznacznego odniesienia do norm rozwojowych. Kluczowym elementem wymagającym poprawy jest każdorazowe rozstrzygnięcie - czy zakres opieki i pomocy wymagany przez dziecko przekracza potrzeby wynikające z jego wieku rozwojowego;

¹² 731.8028.24, 731.3778.17, 731.3868.17, 3221/1959/14, 731.8381.25, 731.6958.23, 731.2557.14, 731.2592.15, 8211/13102/11, 731.2407.14, 731.5344.19, 731.2591.15, 8211/2732/02, 731.8402.25, 731.6698.22, 731.3083.15, 3221/494/12, 731.8390.25, 731.7046.23, 731.8383.25, 731.7863.24, 8211/11676/10, 731.8481.25, 731.7034.23, 731.8495.25, 731.5316.19, 731.8486.25, 731.4987.19, 8211/9546/07, 731.8527.25, 731.8447.25, 731.8492.25, 731/8477.25, 730.D.1476.23, 730.D.1691.25, 730.D.1690.25, 730.D.1552.24, 730.D.1248.20, 3221/D/32/11, 730.D.1220.20, 731.8532.25, 731.6503.22

¹³ 731/8477.25, 730.D.1476.23, 730.D.1691.25, 730.D.1690.25, 730.D.1552.24, 730.D.1248.20, 3221/D/32/11, 731.6503.22

¹⁴ 731.3868.17, 3221/D/32/11, 731.2557.14, 731.5344.19, 8211/2732/02, 731.6698.22, 3221/494/12, 731.7863.24, 731.8527.25

¹⁵ 731.8028.24, 731.3778.17, 731.3868.17, 3221/1959/14, 730.D.1690.25, 731.2591.15

¹⁶ 731.2557.14, 731.2592.15, 8211/13102/11, 731.2407.14, 731.5344.19, 731.2591.15, 8211/2732/02, 731.7046.23, 731.8481.25, 731.7034.23, 731.8495.25

¹⁷ 731.8383.25, 731.8390.25, 731.7046.23, 731.3083.15, 731.8402.25, 731.6698.22, 3221/494/12, 731.7863.24, 8211/11676/10, 731.8481.25, 731.8532.25, 731.7034.23, 731.8495.25, 731.5316.19, 731.6503.22, 731.8486.25, 731.4987.19, 8211/9546/07, 731.8257.25, 731.8447.25, 731.8492.25

¹⁸ 731.8495.25, 731.6503.22

¹⁹ 731.8390.25, 731.6698.22, 731.7863.24, 8211/9546/07, 8211/11676/10

²⁰ 731.6698.22, 3221/494/12, 731.8481.25, 731.8486.25, 731.4987.19

²¹ 731.8390.25, 731.7046.23, 731.7863.24, 731.8532.25, 731.7034.23, 731.6503.22

²² 731.7046.23, 3221/494/12, 731/8481/25, 731.7034.23, 731.8495.25, 731.5316.19, 731.8486.25, 731.4987.19, 8211/9546/07, 731.8447.25, 731.8492.25

²³ 730.D.1220.20, 730.D.1476.23, 730.D.1691.25, 730.D.1690.25, 730.D.1552.24, 730.D.1248.20, 3221/D/32/11

psycholog (po 16 r.ż.²⁴):

- stosowanie ogólnych, schematycznych opisów ograniczeń w obszarze funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego, społecznego bez indywidualizacji poszczególnych spraw;
- brak rozdzielenia diagnozy funkcjonalnej od wskazań orzecznich (stosowanie zapisu „niezdolny do pracy” w punkcie dotyczącym ograniczeń z sferze zawodowej). W sekcji „ograniczenia zawodowe” należy opisywać konkretne deficyty funkcjonalne, natomiast wskazania (np. praca chroniona) zamieszczać wyłącznie w części do tego przeznaczonej;
- niewłaściwe wpisy w zakresie zatrudnienia „nie dotyczy” u osób w wieku produkcyjnym;
- pomijanie współistniejących rozpoznań;
- brak uzasadnienia trwałości niepełnosprawności. Istotne wątpliwości budzi orzekanie znacznego stopnia na stałe u osób w wieku 40–50 lat z rozpoznaniem psychiatrycznymi (np. ChAD, schizofrenia), które mają przebieg zmienny;

Ocena kontrolowanej działalności:

Na podstawie przeprowadzonej kontroli w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie działalność skontrolowanej jednostki oceniamy pozytywnie z uchybieniami.

Zalecenia pokontrolne:

- podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego załatwienia spraw przez Zespół;
- prowadzenia akt spraw, a taki sposób, aby zawierały wszystkie niezbędne dokumenty;
- w celu usprawnienia terminowości rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dokumentacji, wskazane jest umieszczania w aktach spraw potwierdzeń wysyłanej korespondencji, a także dokonywanie adnotacja zawierającej datę kontaktu telefonicznego;

lekarz:

- przy kwalifikacji do niepełnosprawności/stopnia niepełnosprawności oraz przyznaniu symboli przyczyn niepełnosprawności należy stosować się do zaleceń zawartych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003 w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności rozdział 6 oraz zasad orzecznictwa lekarskiego przedstawianych na szkoleniach orzecznich;
- w kwestii przyznawania symbolu niepełnosprawności zaleca się przeprowadzenie wnikliwej oceny, czy istniejące schorzenie jest przyczyną upośledzenia funkcji organizmu, która powoduje niepełnosprawność w stopniu określonym w orzeczeniu. Samo istnienie/rozpoznanie choroby nie uzasadnia przyznania symbolu przyczyny niepełnosprawności;

²⁴ 73.2591.15, 731.5344.19, 8211/2732/02, 731.2557.14, 731.2592.15, 8211/13102/11, 731.2407.14, 731.3778.17, 731.8381.25, 731.8477.25, 731.6958.23, 731.8028.24, 731.3868.17, 3221.1959.14

- zaleca się rzetelne przeprowadzanie wywiadu oraz badania orzeczniczego według obowiązujących w medycynie zasad:
- a) wywiad powinien zawierać zgłaszane przez orzekanego dolegliwości, stosowane leczenie, uwzględnić wykształcenie i kwalifikacje zawodowe oraz informacje, czy osoba orzekana jest czynna zawodowo;
- b) opis badania przedmiotowego powinien zawierać wszystkie elementy potwierdzające rozpoznanie i wskazujące na naruszenie sprawności organizmu osoby orzekanej;
- c) w sprawach z narządu ruchu oraz przy przyznaniu karty parkingowej szczególnie dobrze trzeba opisać zakres ruchomości stawów kończyn i kręgosłupa oraz ocenić wydolność chodu. W przypadku orzekania o przyznaniu karty parkingowej wymogiem ustawowym jest stwierdzenie u osoby orzekanej znacznie ograniczonych możliwości samodzielnego poruszania się – badanie przedmiotowe oraz zgromadzona w sprawie dokumentacja powinny ten stan potwierdzać;

psycholog:

- każdy punkt oceny powinien zawierać: opis funkcjonowania dziecka, zakres ograniczeń, wpływ na codzienne życie;
- należy obligatoryjnie odnosić ocenę do norm rozwojowych;
- w opisie nie należy zastępować funkcjonowania diagnozą;
- konieczne jest jednoznaczne wykazanie, czy zakres opieki i pomocy przekracza poziom typowy dla wieku dziecka;
- w przypadku wskazania pkt 7 wymagane jest szczegółowe uzasadnienie ponadnormatywnej opieki;
- należy precyzyjnie wskazywać czynności, których dziecko nie wykonuje samodzielnie;
- unikać sformułowań typu „brak danych” – w przypadku ich użycia należy wskazać przyczynę;

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Pomorskim, na podst. rozporządzenia w sprawie kontroli²⁵, oczekuje przedstawienia przez Pana Pawła Kisielowskiego - Przewodniczącego Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Człuchowie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego:

- 1) informacji potwierdzających przedstawienie wyników kontroli lekarzom orzecznikom oraz specjalistom, potwierdzenia ich zapoznania się z ustaleniami i zaleceniami kontroli;
- 2) nadesłania kserokopii potwierdzonych za zgodność prawidłowo udokumentowanych akt jednej sprawy w wersji elektronicznej, prowadzonej z zachowaniem powyższych zaleceń;

²⁵ § 18 ust. 6 (Dz.U. Nr 53, poz. 323)

Z poważaniem,
z up. Wojewody Pomorskiego
Przewodnicząca

Wojewódzkiego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Mirela Bemben

/Dokument podpisany elektronicznie/